

บทที่ 4

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานจัดการศึกษาทั่วไปและศิลปวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สาระสำคัญ

- ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนและ
ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒ วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รายละเอียดเนื้อหา

- จุดเริ่มต้นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ตัวอย่างการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการประกอบอาชีพ
- ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมิติการสร้างสมดุลให้กับมนุษย์และสังคม
- กรอบแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการปรับใช้ในสังคมไทย

จุดเริ่มต้นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 มีพระราชดำรัสเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ พออยู่พอกิน มีภูมิคุ้มกัน และพึ่งตนเองได้ เพื่อรับกับสถานการณ์และวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มีพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2517 เนื่องในโอกาสพระราชทานแก่บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใจความสำคัญเพื่อให้บัณฑิตตระหนักถึงการพออยู่ พอกิน พอประมาณ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น **ต้องมีสิ่งไว้เป็นรากฐาน** หากรากฐานสมบูรณ์ดีพร้อมแล้ว การเสริมสร้างเติมต่อย่อมกระทำได้อย่างมั่นคงยั่งยืน

ความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** เป็นปรัชญาที่ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงรัฐ ในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์
- **ความพอเพียง** หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีต่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรมความ ซื่อสัตย์สุจริต และให้ความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความอดทน ความเพียรมีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้ (อภิชัย พันธเสน, 2552 : 17)

นิยามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
- **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
- **การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

นิยามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 3 คุณลักษณะที่เป็นห่วงประสานกันเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่

- **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
- **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
- **การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

นิยามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นอกจากคุณลักษณะ 3 ห่วงดังกล่าว สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การกำหนดเงื่อนไข 2 ประการ เพื่อการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐาน คือ

- **เงื่อนไขความรู้** ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาเชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
- **เงื่อนไขคุณธรรม** มีความตระหนักในคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และความอดทนพากเพียร โดยใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

กรอบแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทางสายกลาง

ความรู้

รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง

คุณธรรม

ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน สติปัญญา แบ่งปัน

นำไปสู่

เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม

สมดุล/พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ภายใต้กรอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี เชื่อมประสานกับเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม สามารถนำชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุล มั่นคง และยั่งยืนวัฒนาถาวรได้ ทั้งนี้ ผู้คนต้องมีความตั้งใจจริงที่จะ นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้อย่างจริงจัง ทำอย่างเป็นระบบ มีความอดทนพากเพียรพยายาม ไม่ใจร้อน ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทของครอบครัว สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม จนกลืนปนเป็นเนื้อเดียวกัน ในที่สุดครอบครัว ก็จะเป็นครอบครัวแห่งความพอเพียง สังคมแห่งความพอเพียง และเศรษฐกิจแห่งความพอเพียงที่ยืนหยัดท้าทายต่อโลกในยุค ปัจจุบันได้อย่างมั่นคงยั่งยืนสืบไป

การเปรียบเทียบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับแนวคิดเศรษฐกิจทุนนิยม

	ประเด็นการพัฒนา	เศรษฐกิจพอเพียง	เศรษฐกิจทุนนิยม
1	เป้าหมายหลัก	เน้นการพึ่งตนเองได้ กระจายรายได้ที่เป็นธรรม	เน้นประสิทธิภาพ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
2	วิธีการ	เน้นกลุ่มชุมชน สหกรณ์ เศรษฐกิจชุมชน	เน้นปัจเจกบุคคล ทุนเอกชน องค์การธุรกิจ
3	ค่านิยม	เน้นร่วมแรงร่วมใจร่วมมือกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สามัคคีธรรม	เน้นการแข่งขันแบบแพ้คัดออก ปลาใหญ่กินปลาเล็ก
4	แรงจูงใจ	เน้นสำนึกสาธารณะ มีจิตใจต่อส่วนรวม มีความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน พึ่งพาอาศัยกัน	เน้นกำไร วัตถุนิยม บริโภคนิยม
5	ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	เน้นความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ ชีวิต สังคม กับระบบนิเวศ	เน้นพัฒนาอุตสาหกรรมนำหน้าสิ่งแวดล้อม
6	เทคโนโลยี	เน้นเทคโนโลยีชั้นกลาง ภูมิปัญญาที่รับใช้ชุมชน	เน้นไฮเทค เทคโนโลยีราคาแพง ภูมิปัญญาฝรั่ง
7	โลกาภิวัตน์	เน้นความแข็งแกร่งโครงสร้างระบบภายในชาติ ควบคู่กับการเข้าสู่โลกาภิวัตน์	เปิดเสรีเต็มที่สู่โลกาภิวัตน์

ที่มา : วิวัฒน์ชัย อัศวเดช, 2544 : 177.

แนวทางในการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้สำหรับประชาชนทั่วไป

- 1) ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิตอย่างจริงจัง
- 2) ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องสุจริต แม้จะตกอยู่ในสภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพก็ตาม
- 3) ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ และแข่งขันกันในการการค้าขาย ประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรงดังและดี
- 4) ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก ใฝ่หาความรู้ให้มีรายได้เพิ่มพูนขึ้นจนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมาย
- 5) ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่วให้หมดสิ้นไป ด้วยสังคมไทยที่ล้มสลายลงในครั้งนี้ เพราะยังมีบุคคลจำนวนมิใช่น้อย ที่ดำเนินการประจักษ์ละอายต่อแผ่นดิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาทว่า

“...พยายามไม่ก่อความชั่วที่ตัวเองมีอยู่ พยายามก่อความดีให้แก่ตัวอยู่เสมอ
พยายามรักษาและเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่นั้นให้งอกงามสมบูรณ์ขึ้น...”

ตัวอย่างการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการประกอบอาชีพ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มีพระราชดำรัสตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เนื่องในวโรกาสพระราชทานแก่นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ใจความสำคัญเพื่อให้นิสิตตระหนักถึง “การพออยู่ พอกิน พอประมาณ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น”

วิเคราะห์สถานการณ์
ที่เป็นจริง

วิเคราะห์ตนเองเรื่อง
ความถนัด

วิเคราะห์ตัวเอง

วิเคราะห์ความเป็นไป
ได้ของกิจการ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมิติการสร้างสมดุลให้กับมนุษย์และสังคม

- **แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงหรือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** คือ แนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย เพื่อให้ใช้ชีวิตอย่างมีสติ มีปัญญาความรอบรู้ อยู่อย่างพอเพียง พอดี พองาม สมตัว สมฐานะ ไม่ทะยานอยากเกินความจำเป็น ไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยมที่มุ่งเน้นให้ผู้คนแสพัวตฤท้ทั้งหลายจนเกินความจำเป็น เกินฐานะ เกินตัว และสุดท้ายชีวิตก็อยู่อย่างยากลำบาก มีหนี้สินล้นพ้นตัว ทำให้เกิดปัญหาสังคม ตามมามากมาย เช่น ปัญหาความยากจน การหย่าร้าง การฆ่าตัวตาย อาชญากรรมต่าง ๆ เป็นต้น
- **แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเน้นให้ประชาชนพึ่งพาปัจจัยภายนอกน้อยลง** แต่หันมาพึ่งพาปัจจัยภายในให้มากขึ้น ปัจจัยภายในคือปัจจัยที่เป็นศักยภาพของตัวเอง รวมถึงปัจจัยที่มีในชุมชนท้องถิ่น เพื่อลดรายจ่ายและความยุ่งยากในการแสวงหาปัจจัยภายนอกและเห็นความสำคัญของปัจจัยภายในว่าเป็นสิ่งมีค่า ควรใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด แนวคิดดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เราอยู่กับธรรมชาติอย่างเป็นมิตร และทำลายธรรมชาติให้น้อยลง ใช้ปัจจัยเท่าที่มี อยู่เป็นเครื่องหล่อเลี้ยงชีวิตและครอบครัว มีการแบ่งสรรที่ทำกินเพื่อให้เหมาะสมกับการผลิต เพื่อเป็นที่อยู่อาศัย และเพื่อประกอบกิจการต่าง ๆ โดยไม่ไปเบียดบังเอาจากธรรมชาติอย่างไม่รู้จักพอ

โหลั้กปรัชญาของเศรษฐกัจพอเพ็ยงกั้กับการประกยุกตใ้ในการดำเนนชัีวิต

- **สร้างสำนัีกแห่งความร้บผดชอบ** หมายถึง แต่ละคนต้องสร้างความตระหนั้กในการร้บผดชอบต่อตนเองและสังคมส่วนรวม เพราะเศรษฐกัจพอเพ็ยงเป็นระบบเศรษฐกัจที่เน้นการเกื้อกูลต่อคนอื่นด้วย ไม่ใช่ระบบเศรษฐกัจแบบทุนนัิยมที่เน้นมื้ใครยาวสาวได้สาวเอา ค่านั้งถึงแต่ผลประกโยชน์น์ เม็ดเงิน และกำไรของตนเองและกลุ่มตนเพ็ยงอย่างเด็ยว ดั่งนั้้น เราจั้งต้องตระหนั้กในความร้บผดชอบ ยั้นหยัดในหลั้การดูแลตน ปกป้องผู้่อื่น เน้นระบบเศรษฐกัจที่แบ่งปันเพ็ยงแผ่ ไม่ใช่เศรษฐกัจที่เอาร้ดเอาเบรียบบแบบเห็นแก่ได้ฝ่ายเด็ยว ความร้บผดชอบนั้เองจะเป็ยงหลั้ประกกันใ้เราไม่คุดเอาเบรียบบผู้่อื่น มื้แต่ความคุดในการช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้อเพ็ยงเกื้อกูลกัน และมื้สำนัีกสาธาณะ

โถ่ลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

- มองตนเองเป็นสิ่งจำกัดในสากลจักรวาล หมายถึง การไม่มองมนุษย์ว่าเป็นศูนย์กลางของสรรพสิ่ง แต่มนุษย์เป็นเพียงสิ่งเล็ก ๆ ในสากลจักรวาล เป็นองคาพยพหนึ่งที่ขับเคลื่อนสรรพสิ่งให้ดำเนินเคลื่อนไหวไปอย่างมีเป้าหมายและเป็นระบบระเบียบ เมื่อมนุษย์มองตนเองว่าเป็นสิ่งจำกัด ไม่ใช่สิ่งสมบูรณ์ มนุษย์ก็จะไม่คิดโอ้อวดว่าตนเองยิ่งใหญ่ และมุ่งทำร้ายทำลายสิ่งต่าง ๆ เพียงเพราะต้องการสนองความอยากของตนเองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ภายใต้อะไรจำกัดของเราเอง ย่อมเติมเต็มสิ่งจำกัดอื่น ๆ ให้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น และงดงามขึ้นตามลำดับ

โหลั้กปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

- **สร้างลพดลแบบมีขอบเขต** หมายถึง เราเข้าใจความต้องการภายในของเราเอง ว่าที่จริงแล้ว สิ่งที่เราอยากได้ สิ่งที่เราแสวงหา และสิ่งที่เราต้องการ เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับปัจจัยที่เรามีอยู่ หรือจะสามารถช่วยเสริมเติมเต็ม ส่วนใดที่ขาดไปได้บ้าง หรือที่เรามุ่งแสวงหา เป็นเพียงต้องการสนองความอยากเพียงเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่สิ่งที่เราต้องการปรารถนาแล้วมีอยู่แล้ว บางสิ่งบางอย่างมีจนเกินพอ แต่เราก็ยังต้องการอยากได้ ถ้าเป็นแบบนี้ เราจะไม่มีขอบเขต เราจะคิดเข้าข้างว่าเราพอดี พอเพียง แต่ก็ไม่หยุดแสวงหาสิ่งที่ถึงแม้ว่าจะมีอยู่แล้วก็ตาม เช่น มีรถแล้ว มีบ้านแล้ว แต่เราก็ยังคิดว่าสามารถมีได้อีกเรื่อย ๆ จนมีจำนวนมากเกินความจำเป็น เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นความพอดีที่เกินขอบเขต ดังนั้น การถือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือการสร้างลพดลแบบมีขอบเขต ด้วยการมีความตระหนัก มีความยับยั้งชั่งใจ และมีสติปัญญาในการซื้อหา การครอบครอง และการดูแลรักษาให้คงสภาพที่ใช้การได้อย่างยาวนาน

โหลั้กปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

- มุ่งการผลิตเพื่อกินใช้มากกว่าแสวงหาผลกำไรไม่มีที่สิ้นสุด หมายถึง การรู้จักกินใช้แต่พอสมตัว สมฐานะ ไม่มุ่งผลิตชนิดที่ทำลายธรรมชาติจนหมดสิ้น แต่มุ่งผลิตเพื่อเลี้ยงตนเอง ครอบครัว และสังคมรอบข้าง มีการแลกเปลี่ยนซื้อขายตามความจำเป็น แต่ไม่มุ่งผลิตคิดเอาแต่ผลกำไร เร่งผลิตด้วยกระบวนการใช้สารเคมีต่าง ๆ จนเกิดการทำลายสภาพแวดล้อมจนเสียสมดุล เกิดมลพิษด้านอื่น ๆ ตามมาอย่างมากมาย ที่จริงคำสอนทางศาสนาช่วยให้เราตระหนักว่า เรากินแค่อิ่ม กินอื่้มก็ต้องเก็บไว้กินมือต่อไปหรือทิ้งเท่านั้นเอง

โถ้วลักรัปร้ชฎวขงเศรชฎกัจพอเพ็ยงกักรัปร้ชฎวขงสังคคมทอโย

- **ในระดบับุคคล** ตัองหันกลับมาคิดว่ ภายใตั้กระแส่วตฤนัยคมในป้จจุบััน เราได้เร็ยนรู้่อะไรบ้างกับแนวคัิด ดัังกล่วว่ ตัองต่อสูั้แก่งแย่งข่งขัันขนาคไหน วัตฤนัยคมภายใตั้ทุนนัยคมเสรีทำใหัเราตัองข่งขัันแมั้กระทังกับพีเพ็ยอน คนรู้จััก และคนอื่อื่น ๆ ที่ไมั้เคยรู้จััก ทำใหัเราเหน็อยกับความพัิดหวัง และสุขกับความสมหวังก็ครัั้ง และชัีวิตที่อู่ยในโลกแห่งทุนนัยคม เรามั้ความสุขมากนั้อยเพ็ยงไหน เม็ยเปรียบเท็ยบกับชัีวิตที่เราศั้กษาเร็ยนรู้ในสมััยก่อน แบบไหนนั้อยมามากกว่ากััน และที่สั้าคััญที่เราร่งสร้างร่งหาร่งข่งขัันทังกับตนเองและคนอื่อื่นอู่ยนี้ สุดทำยมีอะไรบ้างที่เราจะเอาตัิดตัวไปได้เม็ยตายจากโลกนี้ไป หรือเราเพ็ยงแค่แสวงหาสัิงต่าง ๆ มาเพ็ยสนองความตัองการชั้วคราว ทังที่เม็ยได้สัิงที่ตัองการมาแล้ว เรากั้ยัคงอยากไมั้มีที่สัิ้นสุด ยัังแสวงหาสัิงใหม่ ๆ มาบารุงบารอชัีวิตอย่างไมั้มีที่สัิ้นสุด และในที่สุดก็ไมั้ใช่ว่เราจะได้ทูกอย่างตามทั้ตัองการ บารุงบารอชัีวิตก็สมหวัง บารุงบารอชัีวิตก็พลาดหวัง และบารุงบารอชัีวิตก็พัิดหวัง สัิงเหล่านั้หรือไมั้ที่ทำใหัชัีวิตเราเหน็อยล้าในทุกวันนั้

ไว้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการปรับใช้ในสังคมไทย

- **ในระดับสังคม** ต้องพิจารณาร่วมกันอย่างถ่องแท้ว่า สิ่งที่สังคมต้องการคือวัตถุดิบทองหรือมิตรภาพ ระหว่างสิ่งสองสิ่งนี้ เป็นเหมือนทางคู่ขนานที่ไม่อาจบรรจบกันได้ หากสังคมต้องการวัตถุดิบทองจำนวนมาก ๆ ก็ต้องออกไปเสาะหาจากข้างนอก สภาพสังคมก็จะเหมือนดังที่ปรากฏในปัจจุบันที่มีแต่คนแก่กับเด็กเฝ้าบ้าน แต่ถ้าหากสังคมหันกลับมาคิดว่า เงินทองเป็นสิ่งจำเป็นก็จริง แต่ไม่ใช่เป็นสิ่งจำเป็นที่สุดในชีวิต สิ่งจำเป็นที่สุดในชีวิตคือการที่มีพ่อ แม่ พี่ น้อง เครือญาติ และเพื่อนๆ อยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตา และคอยเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกัน มีสุขร่วมเสพ มีทุกข์ร่วมต้าน และอยู่กันแบบพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือกัน เราก็จะสามารถสร้างสังคมร่วมกันได้ โดยผลิตผลผลิตต่าง ๆ แต่พอกินและเผื่อไว้สำหรับช่วยเหลือแบ่งปันให้แก่กัน

โหลั้กปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการปรับใช้ในประเทศไทย

- **ในระดับรัฐบาล** ต้้องหาทางช่วยเหลือชุมชนพึ่งตนเอง และสนับสนุนปัจจัยด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที่ ตลอดจนประกาศให้เป็นนโยบายชาติในด้านการสร้างชุมชนพึ่งตนเอง และพยายามรณรงค์ให้เกิดชุมชนพึ่งตนเองมากขึ้นในทุกท้องที่ทั่วประเทศ เพราะการพึ่งตนเองคือทางรอดเดียวของประเทศไทยที่จะทำให้สังคมอยู่ได้และดำเนินต่อไปอย่างวัฒนาถาวร ไม่ต้องเจ็บปวดเมื่อถูกกระแสนิยมเสรีซัดสาดใส่อย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อีกทั้งสังคมพึ่งตนเองย่อมรักษารากเหง้าทางภูมิปัญญาเอาไว้ได้ ซึ่งรากเหง้าทางภูมิปัญญานี้เองจะเป็นเกราะป้องกันไม่ให้เราเสียเอกลักษณ์ความเป็นชาติในฐานะที่มีความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะให้ตกเป็นอาณานิคมของชาติอื่น เพราะการตกเป็นอาณานิคมไม่ใช่แค่การถูกยึดครองแผ่นดินเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการถูกครอบงำทางความคิดด้วย

บทสรุป

- **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** คือ หลักการจัดการชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 ทรงพระราชทานให้กับประชาชนชาวไทยสำหรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้สามารถดูแลตนเอง ครอบครัว สังคมได้อย่างมั่นคงยั่งยืน ด้วยการถือหลัก **ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน** ที่ดีในตัวเชื่อมโยงกับ **เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม** เพื่อเป็นเครื่องชี้นำพาชีวิตให้ยืนหยัดต่อสู้กับอุปสรรคปัญหาได้อย่างมีสติ มีปัญญาในการแสวงหาทางออกให้กับชีวิต มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ทะเยอทะยานเกินความจำเป็น กินอยู่อย่างสมตัว สมฐานะ มีการประกอบอาชีพที่เน้นการพึ่งพาตนเอง พึ่งพาปัจจัยภายนอกให้น้อยที่สุด แต่ใช้ศักยภาพที่มีอยู่ภายในให้ได้มากที่สุด เกิดประโยชน์สูงสุด และแบ่งปันเกื้อกูลแก่สังคมรอบข้าง เน้นการผลิตเพื่อยังชีพมากกว่าการผลิตเพื่อผลกำไรแต่เพียงอย่างเดียว เน้นการผลิตเพื่อแบ่งปันแจกจ่าย ทำให้สังคมอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความรัก ความสามัคคี มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเหนือประโยชน์ส่วนตน เป็นสังคมอุดมการณ์ที่มีความมั่นคง ยั่งยืน และเป็นสุขตลอดไป

กิจกรรม:

ให้นักศึกษาเขียนเรียงความหัวข้อเรื่อง

“การประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของฉันทัน”

เนื้อหาการบรรยายประกอบด้วย การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ และผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ ฯลฯ

(ความยาว 1 หน้ากระดาษ A4)